

Warszawa, dnia 19 stycznia 2024 roku

Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji
Ministerstwo Cyfryzacji
ul. Królewska 27
00-060 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z prowadzonymi konsultacjami dotyczącymi Założeń projektu ustawy o zmienniej ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw wdrażającej Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), zwanego dalej „Rozporządzeniem” w imieniu Stowarzyszenia Sygnał pragnę wskazać na szereg zagadnień, na które w dalszych pracach nad zmianami w UŚUDE, które z perspektywy działalności naszego Stowarzyszenia rynku telewizyjnego oraz członków są szczególnie istotne.

Z wyrazami szacunku,

Teresa Wierzbowska
Prezesa Zarządu Stowarzyszenia Sygnał

Stanowisko Stowarzyszenia Sygnał w sprawie założeń projektu ustawy o zmienne ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw wdrażającej Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), zwanego dalej „Rozporządzeniem”.

1. Zakres wdrożenia

W przedstawionych założeniach wskazano, iż: *„Podjęte działania legislacyjne zostały oparte na założeniu, iż nowelizacja dotyczyć będzie wyłącznie przepisów, które zostały przez prawodawcę unijnego wprost przekazane do uregulowania w prawie krajowym lub takich, w których Rozporządzenie zostawiło swobodę regulacyjną państwom członkowskim.”*

W pełni popieramy takie podejście, jak pokazał szereg innych przypadków – próby nadmiarowych zmian w ustawach krajowych nieprzewidzianych w aktach europejskich wprowadzanych niejako przy okazji wdrażania regulacji unijnych, niejednokrotnie prowadziły do uniemożliwienia prowadzenia dalszych prac w podstawowym zakresie, co prowadzi do przewlekłości procesu i znaczących opóźnień Polski we wdrażaniu regulacji europejskich (przykładem może być próba wrzutki tzw. *lex pilota* do nowelizacji PKE w ramach wdrożenia EKŁE czy próba wrzutki dotycząca tantiem od internetu w ramach nowelizacji ustawy o prawie autorskim wdrażającej Dyrektywę Prawnoautorską czy dofinansowań emerytalnych w Ustawie o Statusie Artysty Zawodowego). Wskazujemy przy tym, iż nowelizacja UŚUDE nie powinna polegać na ewentualnym przepisaniu artykułów rozporządzenia do aktów prawa krajowego, aby nie doszło do ewentualnych rozbieżności, jak to miało miejsce chociażby w przypadku implementacji przepisów art. 12-14 dyrektywy 2000-31 o handlu elektronicznym.

Przedstawione założenia wskazują także na konieczność wprowadzenia *zmian w przepisach innych ustaw, które zawierają przepisy niezgodne z Rozporządzeniem lub powielają jego regulacje*. Jako przykład takiego działania chcielibyśmy wskazać, iż mając na uwadze, że przestają obowiązywać przepisy art. 12–14 dyrektywy 2000/31 o handlu elektronicznym, odpadnie podstawa implementacji tychże przepisów dyrektywy do krajowego porządku prawnego. Wspomniane przepisy zostały implementowane do polskiego porządku prawnego w przepisach art. 12–14 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną. W rezultacie przepisy te powinny zostać uchylone, tym bardziej w sytuacji, gdy polska implementacja przepisów art. 12–14 dyrektywy jest niepełna i częściowo wadliwa. Aczkolwiek jako rozporządzenie DSA stosuje się bezpośrednio to jego stosowanie jest niezależne od przyjęcia jakiegokolwiek środka wdrażającego do prawa krajowego.

2. Koordynator ds. usług cyfrowych

W treści założeń wskazano, że rolę koordynatora ds. usług cyfrowych *pełnić będzie Prezes UKE. Jednocześnie, z uwagi na zakres właściwości, przewidziano, że część obowiązków związanych w stosowaniem Rozporządzenia, będzie wykonywana przez właściwe organy, czyli przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w zakresie wynikającym z Rozporządzenia. Z punktu widzenia przedsiębiorców korzystne byłoby, aby był to jeden organ, takie rozwiązanie brano pod uwagę już przy wstępnych konsultacjach w 2022 r. DSA daje przy tym państwom członkowskim dużą dozę swobody przy wyborze organu. Możliwe jest więc także rozwiązanie jak zaproponowane,*

gdzie nadzór sprawuje kilka organów, z których jeden pełni funkcję koordynatora. W krajach gdzie już wyznaczono koordynatora w większości przyjęto model rozszerzenia kompetencji już istniejących organów a największa liczba „wyznażeń” dotyczy organów o kompetencjach zbliżonych do UKE (m.in. Czechy, Niemcy i Włochy) (dodatkowo np. w Finlandii i Holandii z kolei do UOKiK) więc kierunek polskiego ustawodawcy nie odbiega od standardów europejskich w tym zakresie. W przypadku przyjęcia modelu dzielonego wskazanego w założeniach, gdzie część kompetencji byłaby delegowana do innego organu, konieczne jest wyraźne wskazanie zakresu spraw (rozłącznych) przypisanych do poszczególnych organów.

Z racji tego, że rozdzielanie kompetencji pomiędzy kilka organów może rodzić wątpliwości odnośnie stosowania konkretnych procedur, a także może być sprzeczne z zasadami pewności i przyjazności prawa dla przedsiębiorców, uważamy, że innym rozwiązaniem godnym rozważenia mogłoby być utworzenie jednego organu stojącego na czele nowego urzędu, który działałby na podstawie swoich procedur, m.in. dotyczących przeprowadzania kontroli.

3. Polubowne rozstrzygnięcie sporów

Rynek usług i treści cyfrowych w Polsce ma szereg wzorcowych mechanizmów samoregulacyjnych. Ich skuteczność jest wielokrotnie i systematycznie potwierdzana przez organy państwowe, a skala działania i skuteczność doceniana także na arenie międzynarodowej. Wypracowując nowy mechanizm związany z rozstrzygnięciem sporów na rynku cyfrowym warto sięgnąć po te unikalne doświadczenia. Mechanizm samoregulacji ma szczególne znaczenie w przypadku dynamicznie rozwijających się rynków i funkcjonujących na nim mechanizmów biznesowych, gdyż udział ekspertów rynkowych zapewnia kompetencje konieczne do zapewnienia adekwatności procesu.

4. Przyznawanie statutu zaufanego podmiotu sygnalizującego

Jako Stowarzyszenie reprezentujące podmioty z rynku audiowizualnego w zakresie działań na rzecz podnoszenia skuteczności ochrony ich treści, ze szczególnym zainteresowaniem przyjęliśmy założenia dotyczące sposobu przyznawania statutu zaufanego podmiotu sygnalizującego. Ich rola w systemach ochrony własności intelektualnej w innych krajach europejskich ma znaczące znaczenie dla wiarygodnego i skutecznego procesu zgłaszania nielegalnych treści i dalszego zablokowania dostępu do nich. Przedstawione założenia odnosząc się wprost do zapisu art. 22 Rozporządzenia wydają się być niewystarczające, dla ich stosowania konieczne są doprecyzowania w prawie krajowym. Poniżej odnosimy się zatem do wybranych kwestii poruszonych w założeniach.

Założenie, aby było to uprawnienie nadawane podmiotom instytucjonalnym, jak w szczególności organizacje pozarządowe czy stowarzyszenia branżowe uznajemy za właściwe podejście. Ułatwi to tworzenie listy podmiotów zaufanych adekwatnej do skali i specyfiki naruszeń. Tym samym dla transparentności całego mechanizmu wobec wszystkich uczestników rynku, w tym także platform, warto ściśle określić zakres kompetencji i wiedzy poszczególnych podmiotów sygnalizujących, a tym samym zakres uprawnień do zgłaszania naruszeń. Na polskim rynku już teraz funkcjonują organizacje i instytucje, które stoją na straży poszczególnych naruszeń posiadając wiedzę, wieloletnie doświadczenie oraz ciesząc się zaufaniem dane na temat poszczególnych typów naruszeń.

Na bazie przedstawionych założeń nie jest jasne, jak przebiegać będzie procedura przyznania statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego. W dokumencie wskazano, iż: *Postępowanie w sprawie przyznania statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego może zakończyć się wydaniem decyzji administracyjnej o przyznaniu lub odmowie przyznania takiego statusu. Prezes UKE przed*

przyznaniem statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego zasięga opinii organów właściwych w sprawach z zakresu dziedzin. Opinia, co do zasady, jeżeli szczególny przepis prawa nie nadał jej innego charakteru, jest tylko oceną faktów z użyciem ustawowych lub subiektywnych kryteriów opiniującego, która nie wiąże organu rozstrzygającego sprawę. Ważne jest zatem rozróżnienie czy będziemy mieć do czynienia z wyrażeniem opinii czy wyrażeniem zgody. W przypadku gdyby opinia organów właściwych miała jednak mieć charakter wiążącego stanowiska zasadne jest aby analogicznie jak w art. 106 KPA zajęcie takiego wiążącego stanowiska przez organ nastąpiło w drodze postanowienia, na które służy stronie zażalenie.

Wyjaśnienia wymaga także procedura cofnięcia statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego Prezes UKE po negatywnym dla zaufanego podmiotu sygnalizującego wyniku postępowania sprawdzającego wydaje decyzję, w której cofa przyznany status zaufanego podmiotu sygnalizującego. Na czas postępowania status zaufanego podmiotu sygnalizującego ulega zawieszeniu. Przytoczony fragment nie określa, o jakim postępowaniu mowa – sprawdzającego czy odwoławczego. Brakuje także wskazania, czy sama informacja o wszczęciu postępowania z automatu powodować ma zawieszenie, nie jest bowiem jednoznaczne z rygorem natychmiastowej wykonalności decyzji o cofnięciu. Doprecyzowania tego typu mają istotne znaczenie z naszego punktu widzenia, gdyż zawieszenie statusu przed wydaniem decyzji może prowadzić do obstrukcji funkcjonowania instytucji zaufanego podmiotu sygnalizującego.

Zapewne założeniem organu jest, że szereg wyżej poruszonych kwestii będzie doprecyzowanych w samej ustawie. Odnosząc się jednak jedynie do przedstawionych założeń uznaliśmy za stosowne wskazać istotne z naszego punktu widzenia kwestie. Pozostajemy do dyspozycji w kwestii udziału w dalszym procesie konsultacyjnym, odnoszącym się już do konkretnych propozycji zapisów w ustawie.